UNIVERSIDADE DA CORUÑA

Guía Docente					
Datos Identificativos				2022/23	
Asignatura (*)	Historia		Código	613G03009	
Titulación					
Descriptores					
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos	
Grao	2º cuadrimestre	Primeiro	Formación básica	6	
Idioma	Castelán				
Modalidade docente	Presencial				
Prerrequisitos					
Departamento	Humanidades				
Coordinación	Vázquez Lijó, José Manuel	Correo electrónico	j.m.vlijo@udc.es		
Profesorado	Romero Portilla, Paz Vázquez Lijó, José Manuel	Correo electrónico	paz.romero.portilla@udc.es j.m.vlijo@udc.es		
Web	www.udc.es/filo				
Descrición xeral	Historia da historiografía occidental, dende a Antigüidade á Idade Contemporánea. O curso centrarase nas fontes historiográficas, de carácter literario, non so analizando as preferencias temáticas e as orientacións ideolóxicas dos cronistas e historiadores, senón tamén (ao seren unha Facultade de Filoloxía) facendo unha especial énfase nas relacións deses autores cos xéneros literarios concorrentes na representación do pasado, nomeadamente a épica e a novela. Polo demáis, a explicación do contexto histórico constituirá unha conditio sine qua non pra profundar nos autores en cuestión.				

Competencias / Resultados do título	
Código	Competencias / Resultados do título

Resultados da aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe	Competencias / Resultados do título		
Saber analizar e comentar textos e discursos históricos utilizando apropiadamente as técnicas de análise textual.	A2		
Ter capacidade para avaliar criticamente o estilo dun texto e para formular propostas alternativas e correccións.	A10		
Utilizar os recursos bibliográficos, as bases de datos e as ferramentas de busca de información.		B1	
Manexar ferramentas, programas e aplicacións informáticas específicas.		B2	
Relacionar os coñecementos cos doutras áreas e disciplinas.		B5	
Ter capacidade de organizar o traballo, planificar e xestionar o tempo e resolver problemas de forma efectiva.		B6	
Ter capacidade de análise e síntese, de valorar criticamente o coñecemento e de exercer o pensamento crítico.		B7	
Apreciar a diversidade.		B8	
Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade.		B9	
Comportarse con ética e responsabilidade social como cidadán/á e profesional.		B10	
Expresarse correctamente, tanto de forma oral coma escrita, nas linguas oficiais da comunidade autónoma.			C1
Desenvolverse para o exercicio dunha cidadanía aberta, culta, crítica, comprometida, democrática e solidaria, capaz de analizar a realidade, diagnosticar problemas, formular e implantar solucións baseadas no coñecemento e orientadas ao ben común.			C4
Entender a importancia da cultura emprendedora e coñecer os medios ao alcance das persoas emprendedoras.			C5
Valorar criticamente o coñecemento, a tecnoloxía e a información dispoñible para resolver os problemas cos que deben enfrontarse.			C6
Asumir como profesional e cidadán a importancia da aprendizaxe ao longo da vida.			C7
Valorar a importancia que ten a investigación, a innovación e o desenvolvemento tecnolóxico no avance socioeconómico e cultural da sociedade.			C8
Ter e saber aplicar os coñecementos básicos que permitan reflexionar sobre a disciplina histórica	A2	B3	C4
Coñecer o uso que dos conceptos fundamentais tratados se ten feito polos propios historiadores		B3	C4

Coñecer a aportación da historia, a literatura e a memoria para a representación do pasado	A2	B1	C1
Saber que os conceptos, as escrituras e a investigación histórica están en permanente construcción.	A2	B1 B3	C1 C6
Utilizar os coñecementos e técnicas propias da historia no ámbito doutras disciplinas, nomeadamente as relacionadas coa linguaxe como a lingüística e a literatura.	A1 A2 A3	B1 B3 B4 B5 B6 B7 B8 B9 B10	C1 C4 C7 C8
Ter capacidade para avaliar, analizar e sintetizar críticamente información especializada	A11		

Contidos	
Temas	**Subtemas**
1. Consideracións xerais acerca da Historia	1.1. Conceito de Historia 1.2. Obxecto e suxeito da Historia 1.3. Método e Teoría 1.4. O espazo e o tempo na Historia
2. O discurso histórico na Antiguidade	2.1. Os precedentes de Egipto, Mesopotamia e outras altas culturas urbanas 2.2. Da historiografía grega ás interpretacións proféticas do cristianismo
3. Da teocracia medieval ao racionalismo da Ilustración	3.1. A teoría das "tres ordes"do feudalismo 3.2. As crónicas medievais 3.3 A singularidade das historiografias non cristiás. Ibn Jaldun; a historiografía chinesa 3.4. A crítica renacentista 3.4. A racionalidade ilustrada
4. Revolución francesa e liberalismo: o salto cara a construción da Historia como ciencia	4.1. O nacimento da historiografía moderna. 4.2. Discurso histórico e nacionalización do pasado 4.3. As variantes do discurso histórico: liberalismo, romantismo, positivismo e historicismo alemán 4.4 A literatura histórica: literaturas nacionais e sistemas literarios 4.5 Alguns estudos de caso
5. As multitudes na Historia	5.1. A renovación dos Annales" e a Historia Económica 5.2. O materialismo histórico
6. A crise do discurso histórico nos finais do século XX.	6.1. A destrución da Historia como ciencia 6.2 A volta á narración e outras alternativas.

Planificación				
Metodoloxías / probas	**Competencias / Resultados**	**Horas lectivas (presenciais e virtuais)**	**Horas traballo autónomo**	**Horas totais**
Proba obxectiva	B1 B3 B5 B7 C1	2	50	52
Obradoiro	A1 A2 A10 B1 B3 B4 B5 B7 B8 B10 C1 C4 C6	10	15	25
Lecturas	A3 A11 B1 B2 B3 B5 B6 B8 B9	0	15	15

Sesión maxistral	B1 B5 B6 B7 B8 C7 C8	21	0	21
Discusión dirixida	A11 B1 B3 B4 B5 B7 B8 B10 C1 C4 C5 C6	14	21	35
Atención personalizada		2	0	2
***Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado**				

Metodoloxías	
Metodoloxías	**Descrición**
Proba obxectiva	Proba escrita para a avaliación da aprendizaxe. Versará sobre os contidos estudados no curso e recollidos no temario da materia.
Obradoiro	Debate na aula na base do libro Os Pazos de Ulloa, dos capítulos previamente indicados ao alumnado e lidos por este con anterioridade, en horas non presenciais. A profesora encargada do obradoiro dirixirá o debate. Deberán participar todos os alumnos matriculados (agás aqueles con dispensa académica e, se así o desexan, os repetidores). Valorizaranse as intervencións de cada alumno ao longo do obradoiro. No apartado de Avaliación (Observacións 3.) indícase o traballo que sustitúe a asistencia a estas clases no caso do alumnado repetidor ou con dispensa académica.
Lecturas	Lecturas complementarias, por conta do alumnado, do material bibliográfico recomendado polo profesor e relacionado coas leccións do temario.
Sesión maxistral	Exposición oral a cargo do profesor, centrada nos contidos do programa da materia. O seguimento das sesións maxistrais constitúe unha conditio sine qua non pra debater de maneira axeitada nas clases interactivas.
Discusión dirixida	Debate na aula na base de materiais previamente indicados polo profesor e lidos polo alumnado en horas non presenciais. O profesor dirixirá o debate. Deberán participar todos os alumnos (agás aqueles con dispensa académica e os repetidores con incompatibilidade horaria), o que implica a asistencia obrigatoria ás sesións interactivas. No apartado de Avaliación (Observacións 4.) indícase o traballo que sustitúe a asistencia á clase interactiva no caso do alumnado repetidor ou con dispensa académica.

Atención personalizada	
Metodoloxías	**Descrición**
Proba obxectiva Obradoiro	No que atinxe á proba obxectiva o profesor clarexará a modalidade de exame a realizar e a correspondente valorización de cada pergunta. Na discusión dirixida o profesor intervirá pra resolver as dúbidas que cada alumno poda presentar ao longo dos debates.

Avaliación			
Metodoloxías	**Competencias / Resultados**	**Descrición**	**Cualificación**
Discusión dirixida	A11 B1 B3 B4 B5 B7 B8 B10 C1 C4 C5 C6	Debate na aula na base do exposto nas sesións maxistrais e dos materiais (sobre todo textos) previamente distribuídos polo profesor e traballados polo alumno en horas non presenciais. Deberán participar todos os alumnos (agás aqueles con dispensa académica e os repetidores con incompatibilidade horaria), o que implica a asistencia obrigatoria ás sesións interactivas. No apartado de Observacións á avaliación indícase o traballo que substitúe a asistencia á clase interactiva no caso do alumnado repetidor ou con dispensa académica. Valorizaranse as intervencións do alumnado na clase interactiva. Poderanse facer controis de asistencia a estas clases.	30

Proba obxectiva	B1 B3 B5 B7 C1	Proba escrita (exame tipo test) para a avaliación da aprendizaxe. Versará sobre os contidos teóricos e prácticos estudados no curso e recollidos no temario da materia.	50
Obradoiro	A1 A2 A10 B1 B3 B4 B5 B7 B8 B10 C1 C4 C6	Comentario e debate na aula da novela Los Pazos de Ulloa, de Pardo Bazán. A participación do alumnado presupón a lectura previa dos capítulos que se comentarán no correspondente obradoiro, cada venres. Deberán asistir ao obradoiro todos os alumnos matriculados, agás nos casos de dispensa académica e, se así o desexan, os repetidores, que terán que entregar o traballo escrito que se indica en Observacións á avaliación	20

Observacións avaliación

1. É obrigatorio ter entregado en tempo e
forma as actividades que computan na avaliación.
2. As actividades e probas que computan para a nota
final e que fosen aprobadas na primeira oportunidade son liberatorias, é dicir,
non se repiten. Por ex., se o estudante suspende na nota final, pero
acada un 5 ou superior puntuación na proba tipo test, non terá que voltar
examinarse dela. Deberá recuperar soamente a interactividade e/ou taller,
suspensos.
3. Serán cualificados cun Non Presentado (PN) os
alumnos que non asistan ao exame final escrito (proba obxectiva).
4. As faltas de ortografía (grallas) e/ou
incorreccións léxico-gramaticais poderán supor unha diminución da nota.
5. Todos os alumnos matriculados na materia (incluídos
os repetidores e os de dispensa académica) deben entregar unha ficha impresa
con foto actualizada ao profesor coordinador, a fin de facilitar o seguimento e
consigna das súas actividades na aula ou fóra dela.
6. A materia poderá ser adaptada ao
estudantado que precise da adopción de medidas encamiñadas ao apoio á
diversidade (física, visual, auditiva, cognitiva, de aprendizaxe ou relacionada
coa saúde mental). De ser o caso, deberán contactar cos servizos disponíbeis na
UDC/no Centro: nos prazos oficiais estipulados de maneira previa a cada
cuatrimestre académico, coa Unidade de Atención á Diversidade (https://www.udc.es/cufie/ADI/apoioalumnado/);
no seu defecto, coa Titora ADI da Facultade de Filoloxía (no seguinte enderezo
electrónico: pat.filoloxia@udc.gal)
7. Os alumnos en situación de matrícula a tempo
parcial (dispensa académica) e os alumnos repetidores que non asistan ao
obradoiro (venres) presentarán un resumo, capítulo a capítulo, cun comentario
persoal ao final, da novela Los Pazos de Ulloa, de Emilia Pardo
Bazán. O traballo, presentado en papel (NON dixitalizado) ao profesor
coordinador da asignatura (J.M. Vázquez Lijó), terá as seguintes
características: 7 folios (tamaño estándar A4) de extensión, dos que 5 serán de
resumo e 2 de comentario persoal (non conta a páxina de cuberta do traballo, co
nome do alumno e o título do libro); letra Times New Roman 12; interlineado
1,5. A data límite para entregar o traballo será o 15 de abril de 2023. Este
traballo substitutivo computará o 20% da nota final.

8. Os alumnos en situación de matrícula a tempo
parcial (dispensa académica) e os alumnos repetidores que non poidan asistir ás
clases interactivas (discusión dirixida) deberán facer a recensión
bibliográfica do seguinte libro: ÁLVAREZ JUNCO, José e FUENTE MONGE,
Gregorio de la (2017), El relato nacional: historia de la historia de
España, Madrid, Taurus. O traballo, presentado en papel (NON
dixitalizado) ao profesor coordinador da asignatura (J.M. Vázquez Lijó), terá
estas características: 8 folios (tamaño estándar A4) de extensión, dos que 6
serán de resumo e 2 de comentario persoal (non conta a páxina de cuberta do
traballo, co nome do alumno e o título do libro); letra Times New Roman 12;
interlineado 1,5. A data límite para entregar o traballo será o 15 de abril de
2023. Este traballo substitutivo computará o 30% da nota final.

9. Posibilidades ofrecidas ao alumnado para RECUPERAR

partes suspensas
9.1. Proba obxectiva: todos os estudantes (incluidos
os de dispensa académica e os repetidores) deberán superar un novo exame tipo
test a realizar na data fixada no calendario académico (2ª oportunidade:
xullo)
9.2. Interactividade (clases dos mércores)
9.2.1. Presentar na data fixada no calendario
académico (2ª oportunidade: xullo) a recensión do libro de ÁLVAREZ JUNCO coas
mesmas características formais sinaladas no punto 8 destas Observacións
9.2.2. No caso de alumnos con dispensa académica
ou repetidores entregar (se non se fixera na 1ª convocatoria ata o 15 de abril)
ou mellorar a devandita recensión do libro de ÁLVAREZ JUNCO coas mesmas
características formais sinaladas no punto 8 destas Observacións
9.3. Obradoiro (clases dos venres)
9.3.1. Presentar na data fixada no calendario
académico (2ª oportunidade: xullo) o resumo-comentario persoal da obra Los
Pazos de Ulloa, coas mesmas características formais sinaladas no punto 7
destas Observacións
9.3.2. No caso de alumnos con dispensa
académica ou repetidores entregar (se non se fixera na 1ª convocatoria ata o 15
de abril) ou mellorar o resumo-comentario persoal da obra Los Pazos de
Ulloa, coas mesmas características formais sinaladas no punto 7 destas
Observacións
10. Os alumnos presentados á convocatoria
extraordinaria de decembro concorren nas mesmas condicións sinaladas para a
segunda oportunidade.

Fontes de información	
Bibliografía básica	- Burrows, John (2007). Historia de las Historias. Barcelona, Crítica - Kelley, Donald (1998). Faces of History. Historical Inquiry from Herodotus to Herder. Yale University O historiador que ten a achega máis sobranceira á historia da historiografía occidental ata o século XX é, con diferenza, Arnaldo Momigliano (1908-1987). A súa traxectoria investigadora non se pode exemplificar nun libro en particular, aínda que os seus sparsa collecta nos Contributi alla storia degli studi classici (10 vols., Milano 1955-2012) constitúen o título más recoñecido, tanto pola súa amplitude cronolóxica como pola variedade de contidos.
Bibliografía complementaria	- Hernández Sandioca, E. (2004). Tendencias historiográficas actuales. Madrid, Akal - Carr, E. H. (2003). ¿Qué es la historia?. Barcelona, Ariel - Moradiellos, E. (2002). Las caras de Clío. Introducción a la historia. Madrid, Siglo XXI editores - Bermejo Barrera, J. C. (2000). Pensa-la Historia. Ensaios de Historia teórica. Vigo, Ir Indo - Velasco Souto, C. F. (2011). Discurso histórico e construçom da identidade nacional. O caso da Galiza. http://illa.udc.es/novelahistoricagalega/estudos/estudos.html - LLorens, I. (1998). Nacionalismo y literatura. Constitución e institucionalización de la "república de las letras cubanas". Universitat de LLeida - Fernández Pérez-Sanjulián, C. (2003). A construción nacional no discurso literario de Ramón Otero Pedrayo. Concello de Pontevedra e Fundación Caixa Galicia - González -Stephan, B. (2002). Fundaciones: canon, historia y cultura nacional. La historiografía literaria del liberalismo hispanoamericano del siglo XIX.. París/Frankfort, Iberoamericana-Vervuert. - Salinas Portugal, F. (2003). Emerxencia literaria e construción nacional: o romance fundacional. A Tavares (0rg.):Estudos Galego Brasileiros. Rio de Janeiro - Hobsbawm, E. e Ranger, T. (1984). A invenção de tradições. Rio de Janeiro, Paz e Terra - Ferreira da Cunha, C. M. (2002). A construção do discurso da história literária na literatura portuguesa do século XIX.. Universidade do Minho. Centro de Estudos Humanísticos - Thiesse, A. M. (2010). La creación de las identidades nacionales. Madrid, Ezaro - Ainsa, F. (1997). Intervención literaria y "reconstrucción" histórica en la nueva narrativa latinoamericana.. K. Kohut (ed.): La invención del pasado. La novela histórica en el marco de la posmodernidad. Frankf - Casanova, P. (2001). La República mundial de las letras.. Barcelona, Anagrama - Thompson, J. (2009). As novelas da memoria: trauma e representación da historia na Galicia contemporánea.. Vigo, Galaxia - Vega, Mª J. (2003). Imperios de papel. Introducción a la crítica postcolonial. Barcelona, Crítica - Velasco Souto, C. F. (2011). Memoria histórica, identidade nacional e discurso literário na Galiza. Helena Rebelo (org.): Lusofonia. Tempo de reciprocidades. Porto, Ed. Afrontamento

Recomendacións
Materias que se recomenda ter cursado previamente
Materias que se recomenda cursar simultaneamente
Materias que continúan o temario
Observacións
O profesor recomenda para un desenvolvemento satisfactorio da materia: seguemento das clases, realización das lecturas previstas, recorrer ao profesor no momento en que ao alumno se lle apresentaren dúbidas e problemas.Recoméndase vivamente aos alumnos repetidores e a tempo parcial que entren en contacto persoal co profesor coordinador (V. Alonso Troncoso) na primeira semana lectiva.

(*)A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías